



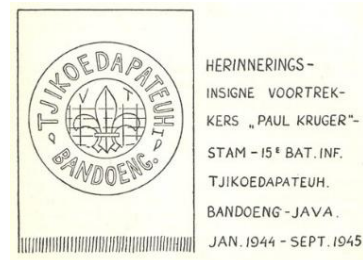
Christiaan Philip (Flip) Marks werd geboren op 25 mei 1924 in Soerabaja, NOI. Hij was de zoon van Theodoor Johan Marks (geboren 8 januari 1895 in Leiden) en Georgina Anna van Nifterik (geboren 9 juni 1895 in Leiden). Ze zijn getrouwd in december 1921 in Leiden. Vader Theodoor was leraar op de Koningin Emma School in Surabaya. Flip had een broer Theodoor Johan (geboren op 27 november 1922 in Surabaya) en zusje Maria (geboren op 5 februari 1928 in Leiden). Hij zat in Soerabaja op de HBS, samen met Bob van der Bie, Paul Oliemans, Jaap Hendriks, Bob van Berkum en Frank Poldermans.

Hij was scout bij groep Oranje Blauw uit Soerabaja. In augustus 1942 werden de jongens uit Soerabaja geïnterneerd in de oude kolonisatie Kelisir. Kesilir was vanaf 1926 een landbouwproject voor Indo-Europese gezinnen. De Japanners wilden dit moerasachtige oord bestemmen voor 70.000 Europeanen. Als de mannen zelfvoorzienend zouden zijn, dan zouden de gezinnen volgen. Kesilir lag op de meest oostelijke punt van Java. De gehele kolonie lag verspreid over een zeer groot gebied (ca 40 km²), geheel omgeven door prikkeldraad. Het kamp was ondergebracht in zelfgemaakte onderkomens en barakken. Ongeveer 3000 mannen hebben hier 15 maanden gewerkt. Het was een speelgebied voor scouts. 13 maanden lang hebben de jongens hutten gebouwd, hout gekapt en gekookt. Ook werden allerlei dieren gefokt. Er werd in het kamp niet op georganiseerde manier aan Scouting gedaan maar het praktische leven bestond uit allerlei Scoutingactiviteiten. Dr. Eerkens, oubaas uit Madioen was hier aanwezig en later kwam ook Schipper Geert Spleet uit Soerabaja. Broeder Libanius, alias de Uil zat ook in dit kamp. Het project is mislukt door gebrek aan ervaring in de landbouw en gebrek aan landbouwwerktuigen. Alle geïnterneerden gingen in augustus 1943 naar Kamp Banjoebiroe 10 bij Ambarawa.

Banjoebiroe bestond uit de oude gevangenis en een aantal nabij gelegen KNIL-officierswoningen en barakken. De verjaardag van Dr. Eerkens werd hier echt op zijn scouts gevierd, op verzoek van Broeder Libanius. Als gevolg hiervan werd Scouting weer officieel gestart. Zeven landscouts en zeven zeeverkenneren, onder wie Bob van der Bie (de Otter) en Jaap Hendriks (Snelvoet) begonnen in december 1943 onder leiding van hopman Harry, de Scoutingnaam van Broeder Libanius, en samen met Schipper Geert Speet. Oubaas Eerkens trad op als adviseur. De stam kreeg dezelfde naam als de stam van groep Oranje Blauw uit Soerabaja en bestond uit allemaal Soerabajanen en Malangers. In januari en februari 1944 gingen alle 1700 mannen van dit kamp naar het Kamp 15e Bataljon in Bandung.

Kamp 15^e Bataljon was een kamp waar ook veel jongere jongens waren. Het bestond uit de kazerne van het 15e Bataljon in het centrum van Bandung. Op het drukste moment waren er 10.000 gedetineerden in dit kamp. Het kamp was het verzamelpunt van vele jongens uit Java. De jongens van de De Ruyterstam uit Banjoebiroe kwamen hier Hopman Dirk Schaap, hun oude districtscommissaris uit Soerabaja tegen. Er werden plannen voor bijeenkomsten gemaakt met Hopman Schaap die het oppertoezicht zou voeren, Hopman Harry (Libanius) als Oubaas en Schipper Spleet als Kleinbaas. Rond de groep uit Banjoebiroe verzamelden zich veel meer jongens die in dit kamp waren aangekomen.

In januari 1944 werd de Paul Krugerstam opgericht. Hopman Libanius werd oubaas van de stam en begon met 30 jongens, waarvan 25 niet katholiek. Hij geloofde in gemengde activiteiten. Uiteindelijk voelde Libanius zich meer geschikt als hopman voor verkenners en wijdde zich aan de jongere speltakken. Oubaas de Man nam de leiding over de Voortrekkers en Schipper Spleet over de Loodsen. De stam hield een dagboek bij en Dr. Eerkens werd algemeen raadsman. De stam kon niet heel veel doen omdat veel leden zwaar corvee moesten doen. Er werden wel een aantal bijeenkomsten georganiseerd met lezingen. Op 1 november vond een ronde tafelbijeenkomst plaats waarbij voordrachten gegeven werden en er gediscussieerd werd. De voortrekkers Paul Oliemans en Flip Marks en DC Hopman Schaap konden niet aanwezig zijn omdat ze ziek waren. Jaap Hendriks en Jaap van Dam hielden een voordracht.



Bij de bevrijding van het kamp werd de vlaggenparade afgenomen. Op 31 augustus hesen Flip Marks als loods en Jaap Hendriks als voortrekker de vlag. De stam heeft bestaan tot september 1945. In 1946 verschijnt in Weest Paraat een artikel waarin een voortrekker van de Paul Krugerstam aan het woord komt

Flip is overleden in 1998.

Meer informatie

[Achter-kawat-en-Gedek.pdf \(s-i-d.nl\)](#)

[KESILIR \(japanseburgerkampen.nl\)](#)

[Banjoebiroe 10 \(japanseburgerkampen.nl\)](#)

[Bandoeng \(japanseburgerkampen.nl\)](#)

[3043 Bie, B. van der burgermannenkampen: Java: Kesilir; Bandoeng: 1... \(NIOD Instituut voor Oorlogs-, Holocaust- en Genocidestudies\) - NIOD \(archieven.nl\)](#)

[3046 Libanius, br. burgermannenkampen: Kesilir; Banjoebiroe: gevang... \(NIOD Instituut voor Oorlogs-, Holocaust- en Genocidestudies\) - NIOD \(archieven.nl\)](#)

[Marks \(Haags Gemeentearchief\) - Haags Gemeentearchief](#)

[Oranje 1945-1962.pdf \(igv.nl\)](#)

[Boten- en passagiers-lijsten Nederlands-Indië \(passagierslijsten1945-1964.nl\)](#)

[De Indische courant » 07 jun 1938 - Art. 265 | Delpher](#)

[Regerings-Almanak voor Nederlandsch-Indië - Dutch East Indies - Google Boeken](#)

[Regeringsalmanak voor Nederlandsch-Indië - Dutch East Indies - Google Boeken](#)

[Georgina Anna van Nifterik \(1895-1969\) » Stamboom Wanna » Genealogie Online](#)

Dit verhaal is onderdeel van *Scouts in de oorlog*, een verzameling verhalen als eerbetoon aan al die (oud) scouts die zich ingezet hebben voor onze vrijheid en hulp aan de medemens of die slachtoffer werden van oorlogsgeweld, in Nederland en het verre oosten. Met de verhalen willen we inspiratie bieden aan de scouts van nu, in hun wekelijkse activiteiten en als voorbereiding op hun bijdrage aan lokale herdenkingen. Kijk op <http://vrijheid.scouting.nl> voor meer informatie en alle andere verhalen.